

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

ASETTAMISPÄÄTÖS

YM9/052/2018

YM014:00/2018

17.5.2018

**MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN KOKONAISUUDISTUKSEN VALMISTELUN ORGANISOINTI /
SIDOSRYHMÄFORUMIN ASETTAMINEN****Asettaminen**

Ympäristöministeriö on tänään asettanut maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelua varten sidosryhmäforumin. Ympäristöministeriö on asettanut aiemmalla päätöksellään uudistusta varten parlamentaarisen seurantaryhmän ja työryhmän.

Toimikausi

21.5.2018 – 31.12.2021

Tausta

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) ja -asetus (895/1999) tulivat voimaan vuoden 2000 alussa. Sen jälkeen lakiin on tehty lukuisia muutoksia ja lisäyksiä. Viimeisimpiä merkittäviä muutoksia ovat olleet maakuntakaavojen vahvistamisvelvollisuuden poistaminen ja poikkeamisvallan siirtäminen kokonaisuudessaan kuntiin keväällä 2016 sekä kaavoituksen ja rakentamisen lupien sujuvoittamiseen liittyvät muutokset keväällä 2017. Rakentamisen ohjauksen kannalta tärkeimmät muutokset ovat olleet olennaisiin teknisiin vaatimuksiin ja niiden asetuksenantovaltuuksiin liittyvät muutokset 2013 ja 2017 sekä pätevyysvaatimuksia koskeva muutos 2014. Monia maankäyttö- ja rakennuslain alkuperäisiä sisällöllisiä tavoitteita voidaan pitää edelleen ajankäytön mukaisina. Lain rakenne ja selkeys ovat kuitenkin kärsineet lukuisissa yksittäisiin näkökulmiin keskittyneissä uudistuksissa.

Toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia maankäyttö- ja rakennuslain voimassa olon aikana ja myös näköpiirissä oleva kehitys haastaa uusiin toimiin. Tällaisia ilmiöitä ovat mm. ilmasto- ja energiakysymykset, aluerakenteen erilaistuminen, kaupungistuminen, liikkumisen murros, digitalisaatio ja muutokset hallintorakenteissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi alueidenkäyttöön ja rakentamiseen vaikuttavat monet muut lait. Eri säästöjen rooli tässä kokonaisuudessa kaipaa kirkastamista. EU:n lainsäädäntö vaikuttaa merkittävästi rakentamisen ohjaukseen erityisesti energiatehokkuuden ja rakennustuotteiden kelpoisuuden osoittamisen osalta. Lainsäädännön kehittämiseksi luovat puitteita myös kansainväliset sopimukset, joihin liittyy merkittäviä alueidenkäyttöön liittyviä ulottuvuuksia. Näistä tuorein on Pariisin ilmastopöytäkirja.

Tavoite

Tavoitteena on uudistaa maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen siten, että uudistuksessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun ja rakentamisen tulevaisuuden haasteista, muuttuvasta toimintaympäristöstä sekä aluehallinnon rakenteiden muutoksista aiheutuvat kehittämistarpeet. Lisäksi tavoitteena on yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamista koskevaa ohjausjärjestelmää sekä selkeyttää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia valmistelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanotehtäviä.

Tehtävä

Tehtävänä on valmistella ehdotus uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi hallituksen esityksen muotoon.

Parlamentaarisen seurantaryhmän tehtävänä on tukea lakiuudistusta, ottaa kantaa lakiuudistuksen päälinjauksiin, arvioida maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelutyötä, edistää uudistusta palvelevaa vuorovaikutusta erityisesti poliittisten toimijoiden kesken sekä osallistua asiaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Työryhmän tehtävänä on valmistella parlamentaarisen seurantaryhmän linjausten pohjalta ehdotus uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi. Työryhmä vastaa lakivalmistelun osa-alueiden yhteensovittamisesta ja aikataulutuksesta, vaikutusten arvioinnista, sidosryhmäyhteistyöstä sekä koordinoi asetettavien valmistelujaostojen työtä. Työryhmä nimeää valmistelujaosten jäsenet ja pysyvät asiantuntijat jaostojen työn alkaessa. Se voi nimetä työn aikana uusia valmistelujaostoja ja kutsua pysyviä asiantuntijoita eri valmistelujaostoihin sekä tarvittaessa täydentää sidosryhmäforumin kokoonpanoa. Asiantuntijoita nimettäessä otetaan erityisesti huomioon sidosryhmäforumissa oleva asiantuntemus.

Valmistelujaostot nimetään työn alkaessa alueidenkäyttöä, rakentamista, vuorovaikutusta, kaavojen toteuttamista ja kiinteistönmuodostusta, digitalisaatiota sekä lakien välisiä rajapintoja koskevien asiakokonaisuuksien valmisteluun. Valmistelujaostojen työ tapahtuu vuorovaikutteisesti sidosryhmäforumin ja muiden sidosryhmien kanssa.

Valmistelutyö sisältää vaikutusten arviointia sekä arviointia eri vaihtoehtojen välillä. Työssä arvioidaan myös, millaisia hyötyjä ja haittoja olisi lain sisällön jakamisesta kahteen eri lakiin. Työssä kiinnitetään erityistä huomiota säästöjen vaikutuksiin

- alueiden elinvoimaan sekä kestävän kehityksen ja hyvän elin- ja toimintaympäristön edellytyksiin;
- rakentamisen laatua tukeviin vastuusuhteisiin ja rakentamisen viranomaisohjauksen kehittämiseen;
- osallistumismahdollisuuksien kannalta tarpeellisen vuorovaikutuksen turvaamiseen;
- muun lainsäädännön rajapintoihin ja niistä johtuviin kehittämistarpeisiin;
- Suomen Euroopan Unionin jäsenyyden velvoitteiden ja kansainvälisten sitoumusten toteutumiseen.

Sidosryhmäforumin tehtävänä on varmistaa monipuolisen vuorovaikutuksen toteutuminen uudistusta valmisteltaessa lain täytäntöönpanijoiden, soveltajin ja muiden sidosryhmien kesken. Sen asiantuntemusta hyödynnetään työryhmän ja sen valmistelujaostojen työssä mm. kutsuseminaarien ja työpajojen, sähköisten kanavien ja yhteiskehittämisen keinoin.

Sidosryhmäforumin organisointi

Sidosryhmäforumin puheenjohtajana toimii professori Ari Ekroos Aalto-yliopistosta sekä sihteereinä erityisasiantuntija Lauri Jääskeläinen, hallitussihteeri Maija Neva ja hallitussihteeri Mirkka Saarela ympäristöministeriöstä. Lakia valmistelevan työryhmän jäsenillä on oikeus osallistua sidosryhmäforumin toimintaan.

Sidosryhmäforumin jäseniksi nimetään seuraavat asianomaisten tahojen esittämät henkilöt, varajäsenet ovat suluissa:

Etujärjestöt ja kansalaisjärjestöt:

Asunto- toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI:

Lakimies Johanna Aho (johtaja Aija Tasa)

Johtaja Kimmo Kurunmäki (tekninen johtaja Mikko Somersalmi)

Invalidiliitto:

Vastaava esteettömyysasiantuntija Marika Nordlund (esteettömyysasiantuntija Ari Kurppa)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:

Johtaja asiantuntija Satu Räsänen

Energiateollisuus:

Asiantuntija Heidi Lettojärvi (asiantuntija Mirja Tiitinen)

Kaupan Liitto:

Asiantuntija Tiina Vyyryläinen (aluejohtaja Jari Alanen)

Keskuskauppakamari:

Maankäyttö- ja liikenneasioiden päällikkö Tiina Pasuri (asiantuntija Kaisa Saario)

Kiinteistöliitto:

Päälakimies Jenni Hupli (toimitusjohtaja Harri Hiltunen)

Kuluttajaliitto:

Lakimies Timo Niemi (lakimies Ilkka Salminen)

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK:

Lakimies Leena Kristeri (lakimies Simo Takalammi)

Maailman Luonnon Säätiö WWF:

Oikeudellinen neuvonantaja Raija-Leena Ojanen (suojelujohtaja Jari Luukkonen)

Metsäteollisuus:

Metsäasiantuntija Anu Islander (metsätalous- ja maankäyttöpäällikkö Janne Uutera)

Maanmittausinsinöörien Liitto MIL:

Puheenjohtaja Paavo Häikiö (hallituksen jäsen Karin Kolis)

Puutuoteteollisuus:

Toimitusjohtaja Matti Mikkola (erityisasiantuntija Aila Janatuinen)

Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA:

RA Tommi Luukkonen (RA, RI Mervi Abell)

Rakennustarkastusyhdistys RTY:

Puheenjohtaja Pekka Seppälä (varapuheenjohtaja Reima Ojala)

Rakennusteollisuus RT:

Johtaja Anu Kärkkäinen (vastaava lakimies Karri Kivioja)

Asiamies Jani Kemppainen (ympäristö- ja energiajohtaja Pekka Vuorinen)

Ympäristöpäällikkö Juha Laurila (johtaja Anu Kärkkäinen)

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:

Elinkeinopoliittinen asiantuntija Sauli Hievanen (elinkeinopoliittinen asiantuntija Jukka Kärnä)

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA:

Erityisasiantuntija Heini Korpelainen (erityisasiantuntija Pia Selroos)

Suomen Kotiseutuliitto:

Hallituksen puheenjohtaja Kirsi Moisander (hallituksen jäsen Jorma Hämäläinen)

Suomen Latu:

Yhteiskuntasuhteiden asiantuntija Anne Rautiainen

Suomen Luonnonsuojeluliitto:

Ympäristöjuristi Pasi Kallio (toiminnanjohtaja Päivi Lundvall)

Suomen Metsäkeskus:

Johtava asiantuntija Jyrki Haataja (rahoitus- ja tarkastuspäällikkö Ari Nikkola)

Suomen Omakotiliitto:

Toiminnanjohtaja Kaija Savolainen (viestintäpäällikkö Olli-Pekka Laine)

Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL:

Toimitusjohtaja Miimu Airaksinen (johtaja Henriikka Hellström)

Suomen Yrittäjät:

Lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen (asiantuntija Petri Holopainen)

Suunnittelu- ja konsultointiyrietykset SKOL:

Johtaja Pasi Rajala (suunnittelujohtaja Elina Kataja)

Teknolohiateollisuus:

Toimintaympäristöjohtaja Helena Soimakallio (johtaja Matti Mannonen)

Viherympäristöliitto:

Maisema-arkkitehti Mervi Vallinkoski (projektipäällikkö Heli Nukki)

Yhdyskuntasuunnittelun seura YSS:

Kehittämiskoordinaattori Emmi Malin (tutkija Jonne Hytönen)

Kunnat ja maakuntien liitot:

Toimialajohtaja Mikko Aho (yleiskaavapäällikkö Rikhard Manninen), Helsingin kaupunki

Teknisen toimen johtaja Olli Isotalo (lakimies Mauri Hämäläinen), Espoon kaupunki

Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine (kiinteistöjohtaja Antti Kari), Vantaan kaupunki

Yhdyskuntajohtaja Matti Matinheikki (yleiskaavapäällikkö Paula Paajanen), Oulun kaupunki

Kaavoituspäällikkö Juha Romppanen, Kuopion kaupunki (kaavoituspäällikkö Juha-Pekka

Vartiainen, Joensuun kaupunki)

Kaupunginarkkitehti Maarit Pimiä, Lappeenrannan kaupunki (kaavoitusjohtaja Martti Norja,

Seinäjoen kaupunki)

Yleiskaavasuunnittelija Jenni Joensuu-Partanen, Kangasalan kaupunki (yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, Nurmijärven kunta)

Maakuntien liitot:

Suunnittelujohtaja Paula Qvick, Pohjois-Savo (aluesuunnittelujohtaja Jarmo Vauhkonen, Etelä-Savo)

Kaavoituspäällikkö Mari Kuukasjärvi, Pohjois-Pohjanmaa (suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, Kainuu)

Vs. maakuntajohtaja Antti Saartenoja, Etelä-Pohjanmaa (alueiden käytön johtaja Päivi Liuska-Kankaanpää, Satakunta)

Maakuntajohtaja Anna-Mari Aho, Häme (johtaja Merja Vikman-Kanerva, Uusimaa)

Suomen Kuntaliitto:

Kehittämispäällikkö Anne Jarva (kehittämispäällikkö Matti Holopainen)

Lakimies Minna Mättö (lakimies Marko Nurmikolu)

Maakuntaudistus:

Muutosjohtaja Kari Hakari, VM

Valtion hallinto, viranomaiset:

Liikenne- ja viestintäministeriö:

Yksikön johtaja Risto Murto

Maa- ja metsätalousministeriö:

Neuvotteleva virkamies Christell Åström

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

Rakennusneuvos Erja Metsäranta

Puolustusministeriö:

Ympäristöneuvos Matias Warsta (erikoissuunnittelija Juhani Lantto, pääesikunta)

Sisäministeriö:

Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi (yli-insinööri Jaana Rajakko)

Sosiaali- ja terveysministeriö:

Johtaja Jari Keinänen (lääkintöneuvos Mikko Paunio)

Työ- ja elinkeinoministeriö:

Erytisasiantuntija Petra Stenfors

Ylitarkastaja Johanna Juvonen (ylitarkastaja Olli Voutilainen)

Valtiovarainministeriö:

Neuvotteleva virkamies Armi Liinamaa

ELY-keskukset:

Ylijohtaja Leena Gunnar, Kaakkois-Suomi, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue (yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki, Uusimaa)

Johtaja Timo Jokelainen, Lappi, ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue (yksikön päällikkö Leila Kantonen, Pohjois-Savo)

Johtaja Jukka Lehtinen, Keski-Suomi, liikennevastuualue

Johtaja Juha Sammallahti, Pirkanmaa, liikennevastuualue

Kilpailu- ja kuluttajavirasto:

Tutkimuspäällikkö Ari Ahonen (erikoistutkija Teemu Karttunen)

Hallinto-oikeudet:

Hallinto-oikeustuomari Petteri Leppikorpi, Helsinki (Hannamajja Flick, Turku)

Hallinto-oikeustuomari Petri Forma, Vaasa (Elina Tanskanen, Hämeenlinna)

Liikennevirasto:

Lakimies Sari Lajunen (lakimies Marita Luntinen)

Maanmittauslaitos:

Ylijohtaja Irma Lähetkangas (maanmittausneuvos Markku Markkula)

Metsähallitus:

Kiinteistökauppapäällikkö Tauno Kandelin (lakiasiaintohtori Susanna Oikarinen)

Museovirasto:

Osastonjohtaja Mikko Härö (lakimies Juha Maaperä)

Saamelaiskäräjät:

Varapuheenjohtaja Heikki Paltto (lakimiessihteeri Kalle Varis)

Trafi:

Yksikön päällikkö Pietari Pentinsaari (johtava asiantuntija Outi Ampuja)

Tutkimuslaitokset ja yliopistot:**Suomen ympäristökeskus:**

Ryhmäpäällikkö Sanna-Riikka Saarela (erikoistutkija Mika Ristimäki)

Valtion Taloudellinen tutkimuskeskus:

Erikoistutkija Tuukka Saarimaa

Oulun yliopisto:

Vararehtori, professori Helga-Liisa Hentilä (tutkijatohtori Leena Soudunsaari)

Itä-Suomen yliopisto:

Tutkijatohtori Aleksi Heinilä (yliopisto-opettaja Kimmo Malin)

Kustannukset ja rahoitus

Parlamentaarisen seurantaryhmän, työryhmän ja valmistelujaostojen jäsenet tekevät työnsä ilman erillistä korvausta. Seurantaryhmän, työryhmän, valmistelujaostojen ja sidosryhmäforumin kokous- ja muut kustannukset maksetaan ympäristöministeriön talousarviotililtä 35010101 (toimintamenot).

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Ylijohtaja Helena Säteri